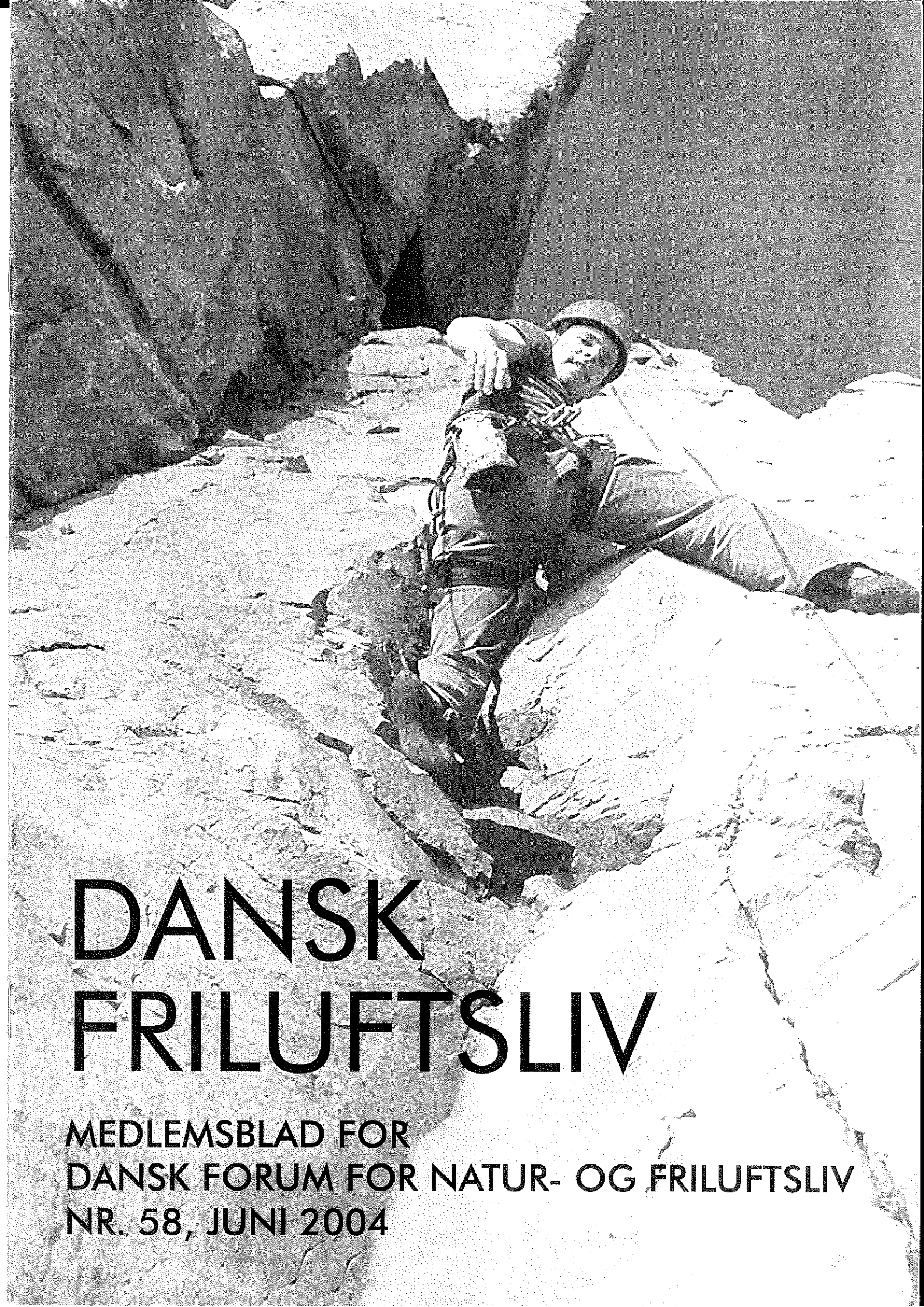

DANSK FRILUFTSLIV

MEDLEMSBLAD FOR
DANSK FORUM FOR NATUR- OG FRILUFTSLIV
NR. 58, JUNI 2004

DANSK FORUM FOR NATUR- OG FRILUFTSLIV

Formand:

Johnnie Bøtke Laursen
Vinkelvej 28, 8800 Viborg
tlf. 86 67 65 64
johnnie@b-laursen.dk

Kasserer:

Erik Jegsen
Th. Bangsvej 15, Flemløse
5620 Glamsbjerg
tlf. 64 72 26 73
jegsen@privat.dk

Friluftsbogklubben:

Carsten Damsgaard
Varnæsvej 750, Bovrup
6200 Aabenraa, tlf. 74 68 11 34
cdamsgaard@privat.dk

Mads Brodersen

Kirkestræde 5
5466 Asperup, tlf. 64 48 15 85
mcbrodersen@mail.dk

Peter Bentsen

Sankt Hans gade 24a, 2. tv.
2200 København NV
tlf. 35 35 45 86
PBentsen@ifi.ku.dk

Ole Larsen

Hertelsvej 6
4640 Fakse, tlf. 56 76 12 08
o_larsen@hotmail.com

Annoncer:

Louis Sørensen
Grønnegade 7, 2. lejl. th. 1.
8800 Viborg, tlf. 87 25 08 04
louischarles1974@hotmail.com

Grafisk tilrettelægning:

Kristian Dueholm Jessen
Gadbjergvej 6, 7321 Gadbjerg

Redaktion:

Carsten Damsgaard (ansvarsh.)
Terkel Berg-Sørensen

www.danskfriluftsliv.dk

Forsidefoto: Tonni Frandsen

ISSN 0909 – 0614

FORMANDEN HAR ORDET

Af Johnnie Bøtke Laursen

Det er forår i skrivende stund og inden I, kære læsere, modtager bladet er det sommer.

Vi havde et brag af et årsmøde og efterfølgende seminar. Først og fremmest skal Oure og ikke mindst vores værtslærer, Jesper Henriksen, have stor tak for at tilrettelægge rammerne. De var helt i top. Eneste lille minus ved seminaret var, at den praktiske del på Oures klatretårn måtte aflyses, da der var gået råd i fundamentet. Til gengæld må man sige, at seminaret jo blev så livligt, at de fleste alligevel nåede at få adrenalin i kroppen – et

teoretisk seminar om klatring behøver ikke være kedeligt!

Søndag aften den 25. april havde vi årsmøde. Og hvilket! Ikke

FORENINGENS FORMÅL

Foreningens formål er at skabe, udbygge og vedligeholde kontakt imellem personer, der arbejder med vejledning og undervisning i natur- og friluftsliv.

Foreningen skal arbejde for at styrke danske naturoplysnings- og friluftslivstraditioner i samarbejde med vore nordiske nabolande med det formål at skabe harmoni mellem menneske og natur såvel som mellem mennesker.

Dansk Friluftsliv udgives af Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv og udkommer fire gange årligt:

nr. 59	okt.	2004	deadline	1. sept.
nr. 60	dec.	2004	deadline	1. nov.
nr. 61	mar.	2005	deadline	1. feb.
nr. 62	juni	2005	deadline	1. maj

Annoncering koster:

hel side 1000 kr. ekskl. moms
halv side 650 kr. ekskl. moms
kvart side 400 kr. ekskl. moms

alene var det et af de bedst besøgte i DFNF's historie. I alt 31 medlemmer var mødt frem, hvilket er omtrent hvert 6. medlem. Ikke nok med det - årsmødet kunne også prale af, at der var kampvalg til bestyrelsen. 6 personer stillede op til tre pladser. At vi så har brug for alle kræfter i det fælles arbejde er en anden sag. DFNF har fået fodfæste på Sjælland igen. Alle tre nye ansigter i arbejdet kommer fra øen ude øst på. Læs hele referatet andetsteds i bladet, men her er et par af hovedindtrykkene.

Der var opbakning til bestyrelsens beretning, men også mange spørgsmål. Et af de væsentlige var hvorvidt vi er for ydmyge i DFNF når vi søger midler hos Friluftsrådet, undervisningsministeriet og andre steder. Vi er ofte plaget af at måtte vende hver 25 øre når vi skal vurdere i hvilke samarbejdsrelationer vi kan indgå. Det er f.eks. dyrt at rejse til København til møder! Her ligger der en stor opgave for den kommende bestyrelse. Er vi klar til at søge større opgaver og flere penge og dermed tage større ansvar? Vel vidende, at det måske vil ændre det frivillige og ulønnede arbejdes princip som vi har fulgt indtil videre?

Valgene medførte, at Erik Jørgensen blev genvalgt mens Peter Bentsen og Ole Larsen blev nyvalgte. Flemming Mumm og Louis Sørensen blev valgt som suppleanter.

Jesper Nielsen, foreningens sekretær, fortsætter indtil efter sommeren, hvor han så vidt vides i skrivende stund, rejser til

Bø for at læse. Hvis ikke håber vi fortsat at kunne gøre brug af Jesper. Dette gælder også de to suppleanter, som vi holder i baghånden indtil vi på næste bestyrelsesmøde får konstitueret os. Dette bliver muligvis med en ny arbejdsfordeling med arbejdsgrupper omkring flere aktiviteter. Men mere om dette i næste blad. Til slut skal jeg takke Lone Nielsen, vores suppleant, for i det forløbne år at have deltaget i bestyrelsesarbejdet for fulde hammer – og ikke mindst for at have været med til at skabe og strukturere arbejdet omkring klatreseminaret. Lone venter sig – og vi venter, at Lone vender stærkt tilbage om et barn eller to!

DFNF har fået sit første æresmedlem. Efter en ændring i vedtægterne kunne et enstemmigt årsmøde kåre Terkel Berg-Sørensen til æresmedlem for mange års uegennyttigt arbejde for natur- og friluftslivet i Danmark. Velfortjent – og selv om Terkel ikke længere sidder i bestyrelsen, er han altid villig til at give en hånd med.

Efter en god friluftssnak over en ølbajer sent om aftenen – denne uofficielle del er ikke uvæsentlig – kunne vi med god samvittighed gå til ro.

Om mandagen afholdt vi seminaret om klatring. Vi havde i bestyrelsen været lidt nervøse for om et "smalt" seminar med en enkelt aktivitet i centrum kunne bære. Det kunne det. Der var mere end 60 deltagere, som fik en spændende dag. Efter en række gode oplæg og en vandretur rundt for at se Oureskolerne og

deres faciliteter i almindelighed og klatrefaciliteter i særdeleshed sluttede seminaret med en bred debat om klatring, udviklingen i de forskellige klatremiljøer og de mange forskellige måder der uddannes på.

Den afsluttende debat viste netop, at der er villighed til at lytte og debattere på et sobert grundlag. Dansk Forum for Natur- og Friluftslivs måde at forbedre klatresikkerheden på går gennem dialog, bedre uddannelse og måske fælles retningslinier at arbejde ud fra.

Det, at deltagere og oplægsholdere spændte bredt i miljøet – fra medlemmer af Dansk Bjergklub og Sportsklatrerne til friluftvejlederstudierne og til private kursusudbydere, gav mulighed for at øge kendskabet til hinanden og til de forskellige indgangsvinkler til klatringen. Hvis forårets forsøg på at stifte et klatresamråd skal realiseres, er det vigtigt med et godt kendskab til de forskellige deltagere og deres positioner i miljøet.

Tak til alle oplægsholdere, som var med til at gøre det hele mere konkret. Vi kan allerede i dette blad præsentere bidrag fra flere af oplægsholderne og håber at kunne bringe flere senere.

Ellers står det kun tilbage at ønske god sommer – husk at læne jer tilbage i græsset på engen og høre lærken synge! Det er ikke mindst det, det hele drejer sig om.

Foto: Kristian Dueholm Jensen

REFERAT FRA GENERALFORSAMLINGEN

Af Jakob Schreiber. Redigeret af Carsten Damsgaard

Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv afholdt årets generalforsamling den 25. april 2004 på Idrætsskolerne i Oure med i alt 31 tilstedeværende medlemmer. Her er referatet af generalforsamlingen:

1. Valg af dirigent og referent:

Terkel Berg-Sørensen blev valgt som dirigent. Han kunne konstatere, at årsmødet var lovligt indvarslet. Som referent valgtes Jakob Schreiber.

2. Bestyrelsens beretning:

Formanden, Johnnie Bødtker Laursen fremlagde bestyrelsens beretning. Denne kan læses i forrige udgave af Dansk Friluftsliv. Efterfølgende var der kommentarer, drøftelse og debat. Generalforsamlingen bifaldt beretningen.

3. Regnskab 2003 og budget 2004:

Erik Jegsen fremlagde som foreningens kasserer regnskabet for 2003. Herefter var der enkelte kommentarer og drøftelse af regnskabet. Generalforsamlingen godkendte enstemmigt regnskabet for 2003. Erik Jegsen gennemgik derefter budgettet for 2004. Efter kommentarer og drøftelse af budgettet bifaldt generalforsamlingen budgettet.

4. Fastsættelse af kontingent:

Bestyrelsen indstillede, at kontingentet forblev uændret. Dette blev derefter vedtaget af generalforsamlingen.

5. Behandling af indkomne forslag:

Bestyrelsen fremlagde et forslag om tilføjelse til foreningens vedtægter, § 6:

"Man kan blive udnævnt til æresmedlem i foreningen, efter indstilling fra bestyrelsen og vedtagelse på generalforsamlingen. Kriteriet for dette medlemskab er alene op til generalforsamlingens godkendelse, og et æresmedlem er kontingentfritaget."

Generalforsamlingen vedtog tilføjelsen.

Derefter indstillede bestyrelsen Terkel Berg-Sørensen som æresmedlem. Dette blev vedtaget af generalforsamlingen. Vi ønsker hermed Terkel til lykke!

6. Valg til bestyrelse:

Jesper L. Nielsen, Louis Sørensen og Erik Jegsen var på valg. Alle tre var villige til genvalg. Endvidere opstillede Peter Bentsen, Ole Larsen og Flemming Mumm. Der var således for første gang i mange år lagt op til et spændende "kampvalg". Til bestyrelsen valgtes: Erik Jegsen, Peter Bentsen og Ole Larsen. Bestyrelsen konstituerer sig endeligt ved førstkommande bestyrelsesmøde, den 7. juni.

7. Valg af suppleanter:

På grundlag af, at arbejdet i bestyrelsen efterhånden kræver så mange "aktive" som muligt ønskede bestyrelsen, at suppleanterne i så høj grad som muligt er med i bestyrelsens arbejde. Der-

HAVKAJAKSEMINAR

Havkajaksamrådets årlige seminar har overskriften "Nybegynder i havkajak" og foregår på Houens Odde ved Kolding, den 4. og 5. september.

Flere informationer på havkajaksamrådets hjemmeside:
www.havkajaksamraad.dk.

Alle der arbejder med undervisning af begyndere i havkajak er velkomne.

for var der forslag om at der i alt blev valgt tre suppleanter.

Lone Nielsen var på valg og ønskede ikke genvalg.

Følgende blev derefter valgt som suppleanter:

1. suppleant: Jesper L. Nielsen
2. suppleant: Flemming Mumm
3. suppleant: Louis Sørensen

Formanden takkede de afgående bestyrelsesmedlemmer samt suppleant og bød derefter de nyvalgte velkommen til arbejdet i bestyrelsen.

8. Valg af revisor:

På valg var Dan Panton og Janni Nielsen. Begge revisorer modtog genvalg.

9. Valg af revisorsuppleant:

Også her var der genvalg til Henning Madsen.

10. Eventuelt:

Carsten Damsgaard gennemgik bogklubbens regnskab. Generalforsamlingen bifaldt regnskabet. Derefter fik Tom B. Hansen mulighed for at informere om arbejdet med kanosamrådet. Man er ved at være klar med retningslinier for et såkaldt "kano-kørekort". Nærmere information kommer i bladet når det er aktuelt.

Peter Bentsen opfordrede dernæst bestyrelsen til at motivere medlemmerne af foreningen til at udføre ad hoc opgaver. Formanden svarede, at al hjælp modtages med glæde.

Terkel Berg-Sørensen takkede til sidst alle deltagere for at have medvirket til en god generalforsamling.

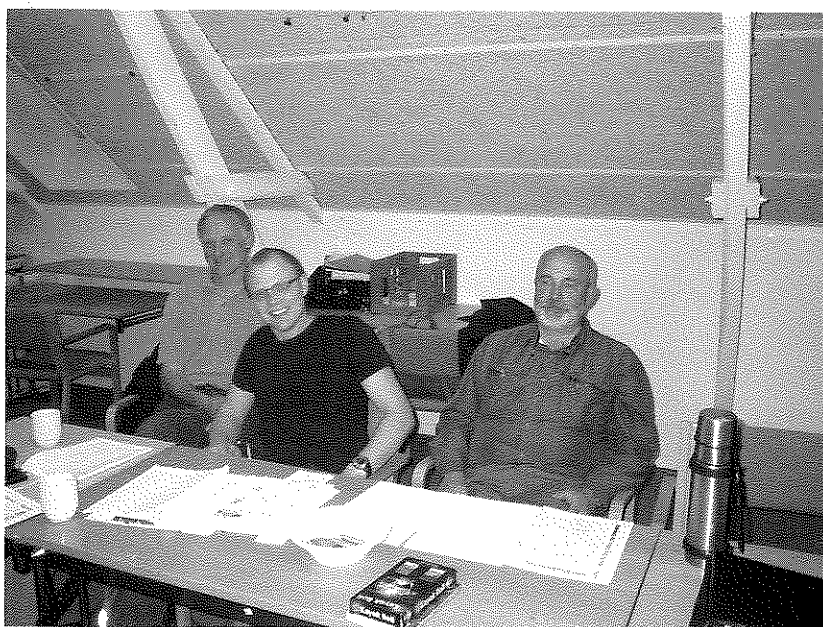
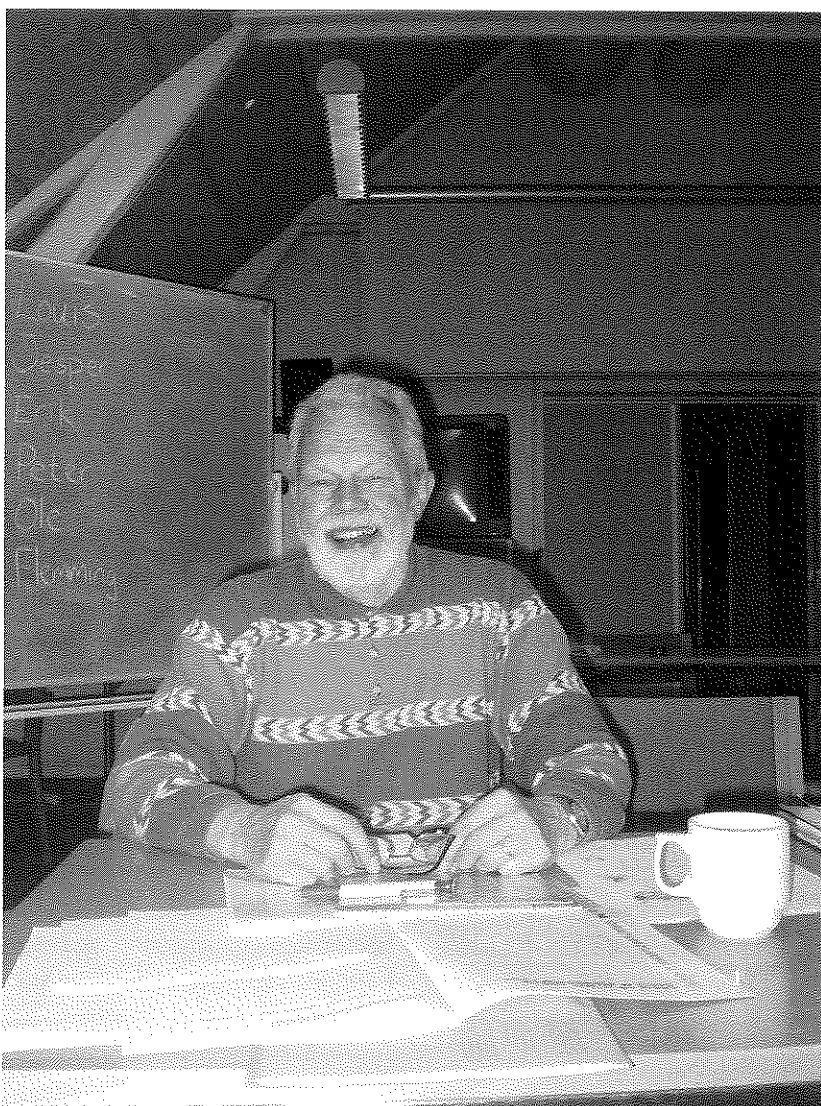

Foto: Carsten Damsgaard

NYE ANSIGTER I BESTYRELSEN

DE TO NYE MEDLEMMER AF BESTYRELSEN OG DEN NYE SUPPLEANT PRÆSENTERER HER SIG SELV

Ole Larsen, ny i bestyrelsen:

Jeg hedder Ole Larsen, er 34 år og er gift med Christina. Vi har en søn Mads på 3 år og skal være forældre igen til august. Jeg er uddannet officer og Bach. Scient i Idræt og Sundhed fra Syddansk Universitet. Jeg er også uddannet vejleder i natur- og friluftsliv gennem DGI.

Jeg har været spejder og spejderleder gennem 25 år. Igenem to år var jeg formand for Odense Friluftslaug og medlem af Naturudvalget i DGI-Odense. Derudover har jeg været Oldermænd i Helnæs Mølle Friluftslaug i et års tid.

Jeg er lige flyttet til Fakse efter ca. 8 år på Fyn. De sidste to år på Fyn boede jeg på Helnæs Mølle Naturskole og Friluftsgård, og stod for den daglige drift og vejledning af gæsterne efter behov. Jeg er nu startet

som selvstændig med firmaet UDELIV – Friluftsliv og Håndværk, og det meste af min tid går med at bygge shelters i tæt samarbejde med Steffen Holberg. Vi bygger både til Friluftsliv Nordvest, men også til alle andre der ønsker sig et shelter. Jeg er endvidere ansat som undervisningsassistent i Friluftsliv ved Syddansk Universitet, hvor mit arbejdsområde primært er basisfriluftsliv og træklatring, men havkajak og kano har jeg også været inde over. Jeg har stor kærlighed til naturen og alle de oplevelser der er derude, og jeg glæder mig til arbejdet i Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv. Lige for tiden synes jeg især debatten om certificering og udarbejdelse af vejledende retningslinier fra de forskellige samråd er interessant.

Peter Bentsen, ny i bestyrelsen:

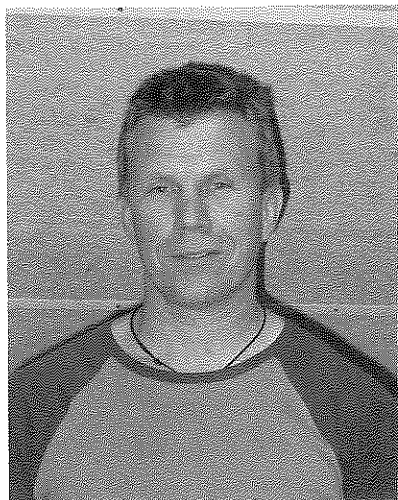
Vejleder i natur- og friluftsliv. Uddannet fra Institut for Idræt, Københavns Universitet med idræt som hovedfag og psykologi som sidefag. Jeg har stude-

ret på den 1-årige overbygning i friluftsliv og studeret friluftsliv i Norge af flere omgange. Jeg er i dag ansat på Institut for Idræt og medlem af faggruppen for friluftsliv. Jeg underviser dels på idrætsuddannelsen og dels på efter- og videreuddannelsen. Jeg er medlem af DGI Frederiksborg Amts Friluftsudvalg og har repræsenteret Institut for Idræt i Havkajaksområdet.

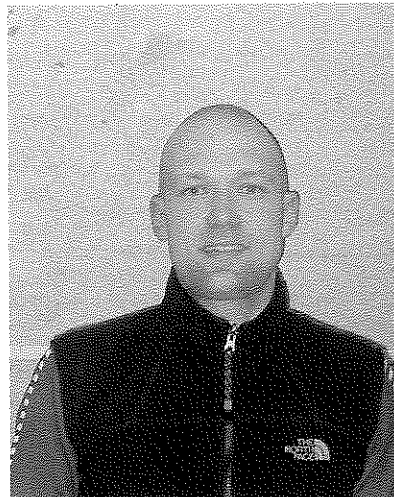
Flemming Mumm, ny suppleant:

Jeg er 25 år gammel og bosat i København. I juni 2004 bliver jeg uddannet som friluftsliv vejleder fra Institut for Idræt i København. Professionsmæssigt er jeg lærer og netop ansat på Dragør Skole. Friluftsmæssigt er jeg i opstartsfasen og forsøger at finde min niche, hvilket primært er inden for træklatring og udbredelse af friluftsliv i Danmark. Sidstnævnte er den primære grund til foreningsarbejdet, både inden for Dansk Forum og Friluftskorpset.

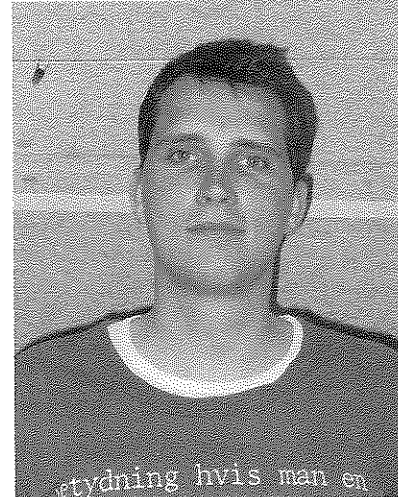
Foto: Carsten Damsgaard

Ole Larsen

Per Bentsen

Flemming Mumm

BERETNING FRA SEMINARET I OURE

Af Carsten Damsgaard

KLATRING – PÅ GRÆNSEN... CERTIFICERING OG PÆDAGOGIK

Mandag den 26. april kunne Jesper Henriksen fra Idrætsskolerne i Oure byde velkommen til ca. 60 deltagere fra flere forskellige grupperinger inden for især klatreområdet. Derefter indledte foreningens formand, Johnnie Bøtke Laursen, med ønsket om en god dialog og debat omkring klatring, friluftsliv og vejledning.

Formiddagen bød på fem forskellige oplæg, der alle tog ud-

gangspunkt i klatring under en eller anden form. Jesper Nielsen, medarbejder ved firmaet "Wildlife kurser" fortalte om, hvordan virksomheden anvender klatring som en integreret del af såkaldte "højdeaktiviteter" specielt målrettet erhvervskunder. Der arbejdes med grænseoverskridende aktiviteter med det formål bl.a. at skabe en fælles "korpsånd" for kundens medarbejdere. Mads V. Christensen fra klatrecentret "Abekatten" tog udgangspunkt i de pædagogiske og psykologiske baggrunde for arbejdet med indendørs vægklatring med børn og unge. Et af de væsentlige argumenter er, at børns motoriske udvikling generelt er dårligere i dag end

tidligere. Indlægget fra Dansk Bjergklub ved Michael Bo Kristensen og Mads Granlien var primært omhandlende klubbens historie, aktiviteter samt kursusvirksomhed. Peter Chapman tog derefter over og fortalte om uddannelsessystemet samt certificering i Storbritannien. Det er et meget anderledes system, der på mange måder er mere struktureret, komplekst og "regelret" end vi umiddelbart er vant til i dansk friluftsliv. Se endvidere Peters indlæg her i bladet.

Efter en kort kaffepause fortsatte Steen Pedersen fra Kursuscentret SIKU. Han introducerede bl.a. skovmandsklatring som en god mulighed for at

arbejde med klatring og samtidig gøre op med "udstyrs-tyranniet". Til skovmandsklatring er det kun nødvendigt med i alt 5 karabiner/reb etc. Steen fortalte endvidere om projektet "Høj i køjen", hvor bl.a. indvandrere/flygtninge samt handicappede får mulighed for at opleve skoven fra oven.

Efter formiddagens mange spændende oplæg var der tid til en let frokost inden vi begav os rundt på Idrætsskolernes område. Det var desværre ikke muligt at prøve skolernes berømte klatretårn da det p.t. er lukket pga. råd i træværket. I stedet fik vi mulighed for at bese de mange faciliteter og muligheder, der er på Idrætsskolerne. Dagens sidste punkt var et oplæg af Torbjørn Ydegaard omkring vigtigheden af både at være en god håndværker og professionel i forhold til vejledning i friluftsliv. Hvis vi ikke ønsker en topstyret udvikling inden for friluftslivet i Danmark må vi se at komme i gang. Ikke kun håndværksmæssigt men også med en mere teoretisk forankret udvikling. Se hele Torbjørns oplæg her i bladet! De mange indlæg i løbet af dagen gav til sidst anledning til en konstruktiv debat i en meget behagelig og positiv atmosfære. Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv anser det netop for at være særdeles vigtigt, at vi i forbindelse med klatreområdet bruger god tid på en afklaring og dialog de forskellige grupperinger imellem i forsøget på at sikre de bedst mulige forhold for de mange grupper, der indtager klatring i deres virke. Det er håbet, at dette seminar kan blive startskuddet til dette samarbejde.

Vi håber at kunne bringe flere af oplæggene i bladet senere hen.

Fra Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv skal her endnu engang lyde en stor tak til de forskellige oplægsholdere samt

til deltagerne for en god "klatredag", der lover godt for fremtidens samarbejde inden for klatreområdet.

Foto: Carsten Damsgaard
Kristian Dueholm Jessen

OG NU TIL DAGENS POLLENTAL

Af Steffen Holberg

Det er ved at blive forår. Det spirer i jorden. Der er ved at komme gang i fuglene. Træerne er begyndt at sætte rakler.

Meteorologen i dagens vejrudsigst kan med glæde i stemmen love over 10 grader i morgen! Straks efter efterfølges glæden dog af det triste budskab, at pollen fra el og hassel er i voldsom stigning. Man har svært ved at glæde sig, hvis man samtidig skal være solidarisk med pollenallergikerne. Foråret er pludselig blevet en ubehagelig fjende.

Men hvordan er det kommet så vidt? Mennesket har på vore

breddegrader levet med forår og pollen siden istiden. I løbet af én til to generationer har en fjerdedel af alle udviklet allergiske reaktioner over for et eller andet eller flere ting samtidigt.

Den umiddelbare forklaring er, at mennesket aldrig før i sin udviklingshistorie har været udsat for så mange fremmede kemiske forbindelser, og at der må ske en krydsreaktion og synergi mellem naturlige og unaturlige stoffer. Der er dog også dukket andre mulige forklaringer op. En af dem går ud på, at vores immunsystem "keder" sig, da vores hygiejniske standard er højere end nogensinde.

Immunsystemet kaster sig der-

for over de naturlige stoffer i stedet for de fremmede bakterier.

Naturen bliver på denne måde vores modstander.

Ironisk nok er det måske netop naturen, der kan indebære løsningen. Friluftslivet er i sin bedste udgave et liv i naturen, hvor vi bliver udsat for alt det, vi har bekæmpet i "civilisationen". Også en lang række naturlige bakterier. Jeg argumenterer ikke for skidt og møg og manglende hygiejne, men for et liv i "naturlige" omgivelser.

Friluftslivet får på denne måde en helt ny legitimitet.

Foto: Kristian Dueholm Jessen

OM CERTIFICERING

Af Torbjørn Ydegaard

CERTIFICERING – EN VEJ TIL PROFESSIONALISERING AF VEJLEDERE I FRILUFTSLIV?

Jeg vil her fremlægge nogle af mine tanker omkring friluftsliv i forbindelse med en snak om certificering og vejledende retningslinier for træklating.

Jeg kommer nu ikke til at sige så meget om certificering, og da slet ikke om træklating. Derimod vil jeg gerne prøve at se videre frem og stille spørgsmålet: Er det muligt at certificeringen kan være et skridt på vejen til en egentlig professionalisering af vejledere og lærere i friluftsliv?

Jeg vil skitsere den norske professor Erling Lars Dales teori om professionalisering, og med afsæt heri drøfte en mulig professionalisering af vejledere og give eksempler på mulige forskningsprojekter, som kunne være medvirkende til at løfte vejlederstanden op på et professionsniveau.

ERLING LARS DALES PROFESSIONALISERINGS-BEGREB

Erling Lars Dale er professor i didaktik ved Universitetet i Oslo. Han har udgivet en række bøger, der kredser omkring begrebet professionalisering, primært i forhold til undervisere på alle niveauer i uddannelsessystemet. Jeg vil gerne skitsemæssigt præsentere hans tanker, som jeg finder både relevante for vor problemstilling og velargumenterede og -strukturerede.

*De fem teser om
manglende kompetence:*

Dale opstiller en række af teser af almen karakter, der leder frem til professionsbegrebet:

- Erhvervsidentiteten hos dem, der arbejder i uddannelsessystemet, er domineret af tilknytning til lokale delsystemer. Det vil sige, at man som lærer skaber sin faglige identitet som lærer på en bestemt skole, med nogle bestemte børn, nogle bestemte forældre og nogle bestemte kolleger.

Det giver en lokal viden fokuseret på det specielle og den enkeltes gøremål – hvordan er det lige jeg planlægger, forklarer og gennemfører en bivuktur over halvandet døgn med 5. b?

- Den stærkt lokalforankrede erhvervsidentitet skaber kommunikationsproblemer i uddannelsessystemet som helhed. Det bliver vanskeligt at tale sammen på tværs af de enkelte skoler. Og man mobiliserer ikke en fælles læringsstrategi. Det gælder så vidt jeg kan se også for en stor dels vedkommende for undervisere i friluftsliv; en fælles udviklingsstrategi er stort set fraværende – selvom netop certificeringerne måske kan være et skridt i den rigtige retning.
- Det typiske for et system med opsplittet erhvervsidentitet og traditionalistisk lokal identitet i delsystemer er, at man administrativt / forvaltningsmæssigt forsøger at koordinere systemet som helhed. Kan de enkelte skoler eller de på skolerne isolerede lærere i friluftsliv ikke tale sammen og i fællesskab formulere sig omkring faget, vil formuleringerne komme fra centralt hold, som top-down styring. Det så vi efter det sidste træklatreuheld i januar; straks var ministeren på banen for at formulere de nødvendige retningslinier. Karakteristisk for administrative systemer er deres bagudrettethed – de reagerer – ofte først efter der er kommet ”lig på bordet” – hvor de aktive deltagere kunne have ageret på forhånd. Certificering og vejledende retningslinier er udmærkede eksempler på sådan proaktiv ageren.
- Uddannelsessystemet mangler det nødvendige minimum af fælles referencerammer for at kunne etablere et kollektivt ansvar for uddannelseskvaliteten. Det indebærer, at det kollektive erhvervsansvar for kvaliteten i uddannelsen – at man giver næring til elevernes læreprocesser – ikke bliver realiseret. Det vil sige, at gyldig teori om egen aktivitet som vejleder i friluftsliv ikke indgår i éns referencerammer. Dale peger selv på tre centrale aktiviteter, der ofte er fraværende:
 - o Fortolkning af læseplaner på det nationale niveau. Altså: hvad indebærer det, at friluftsliv er nævnt som det er i folkeskolens Fælles Mål?

- Gennemførelsen af undervisningen. Altså: hvordan gennemfører man undervisning i friluftsliv, så der kommer noget læring hos eleven ud af det?
 - Vurdering af læreprocesserne. Hvordan sikrer vi os, at den ønskede læring har fundet sted og i hvilken grad?
- Dales femte tese siger, at formel socialisering i pædagogik – det vil sige i uddannelsesteori – kan sikre, at uddannelsesinstitutionen opretter og videreudvikler et kollektivt ansvar for kvalitet i uddannelsen. Hvis man realiserer denne oplæring i uddannelsesteori, giver man netop deltagerne den fælles referenceramme, der kan rulle de foregående fire teser tilbage: Den enkelte vil tænke sin specifikke undervisning ud fra en fælles referenceramme for faget, den fælles referenceramme vil give en styring nedefra – bottom-up – som det ses i de virkeligt professionaliserede professioner som f.eks. hos lægerne, den fælles referenceramme vil fremme kommunikationen på tværs af de enkelte skoler og identiteten vil kunne forankres uden for institutionen – i faget, i friluftslivet!

Vil det ikke betyde en ensretning af os alle sammen? Nej, tværtimod. De fælles referencerammer består jo netop af begreber, teoretiske og veldefinerede begreber, der anvendes til analyse og efterfølgende syntese. Dvs. til en opstykket undersøgelse af fænomenernes bestanddele og nye, kreative måder at sætte dem sammen på. Synteserne kan falde meget forskelligt ud – den enkeltes undervisningsplaner kan falde meget forskellig ud – men vi kan kommunikere, tale sammen, om synteserne, fordi de bygger på alment accepterede begreber. Dette vil også gøre, at vi kommer til at tale sammen i en mere præcis sprogbrug, fordi begreber er præcise, hvor man uden begreberne forfalder til at tale i komplekse termer, der giver anledning til uklare fortolkninger og misforståelser. Begreber etablerer bevidst mening, gør det muligt at generalisere og standardisere og systematisere erhvervskundskaber – de gør det muligt at agere professionelt.

Kompetenceniveauerne

For Dale er dygtigt udført arbejde i et erhverv ikke ensbetydende med professionalitet. For at

en profession kan etableres, kræves der først og fremmest, at erhvervet udføres i relation til relevant teori. Teori er selve professionsgrundlaget. Derfor talte ovenstående femte tese også om formel socialisering til uddannelsesteori. Som lærer er man først professionel, når undervisningen bliver gennemført ud fra didaktisk teori. Det er denne forståelse af professionsbegrebet, der får mig til at spørge, om certificeringen kan være et skridt – men også kun et skridt – på vejen til en egentlig professionalisering af vejledere og lærere i friluftsliv.

Professionel kompetence består således i indsigt (hvad skal der gøres) og handlefærdighed (hvordan skal det gøres). I den professionelle kompetence ligger også et ansvar, både for selvstændighed i forhold til faget og for at kunne begrunde gyldigheden af éns afgørelser og handlinger.

Med dette udgangspunkt skaber Dale en tredeling af kompetenceniveauerne i skolen – at gennemføre undervisning, at konstruere undervisningsplaner og at kommunikere om didaktik på grundlag af didaktisk teori og evne til selv at udvikle didaktisk teori:

- K_1 – *Gennemførelse af undervisning*. K_1 er den konkrete mestring af undervisningssituationen, dvs. det kommunikative møde mellem lærer og elev om en sag. Karakteristisk for K_1 er den høje grad af handlingstvang og den tilsvarende lave grad af handlingstidsrum og handlingsrefleksion – ofte må man handle umiddelbart, per rygmarvsreaktion.
- K_2 – *Konstruktion af undervisningsprogrammer*. K_2 er metaniveau i forhold til K_1 , og beskæftiger sig med overvejelser over mål, planlægning og evaluering. Arbejdet med omsætningen af de nationale forskrifter til lokale læreplaner bevidstgør hensigten med undervisningen og er en væsentlig del af professionaliseringen. Karakteristisk for K_2 er en afsvækket handlingstvang og et dertil større handlingstidsrum og en større mulighed for handlingsrefleksion – for overvejelser over egen konkret undervisning i relation til relevant teori. Handlingsrefleksioner er altså specifikke – i forhold til bestemte situationer.
- K_3 – *Kommunikation i og konstruktion af didaktisk teori*. Det endelige kriterium for professionaliseringen er, at man kan kommunikere om didaktik på grundlag af didaktisk teori og evne til selv at udvikle didaktisk teori.

tet i udførelsen af et erhverv er relationen til relevant teori. Det vil i lærerarbejdet sige, når undervisningen (K1) bliver gennemført ud fra didaktisk teori (K3), når fagområdets systematiske refleksion er integreret i det dagligsprog, lærerpraksisen bevæger sig inden for. Karakteristisk for K3 er friheden fra handlingstvang – det man laver skal ikke umiddelbart bruges i en undervisningssituation. Dermed er der mulighed for refleksiv forskning, for kritisk at drøfte undervisningen og dens forhold uden krav om planlægning og gennemførelse af undervisning. Refleksiv forskning er altså generel, men gerne med cases som illustration af det principielle. Hele idéen i denne konstruktion er, at refleksion øger muligheden for rationelle handlinger.

PROFESSIONALISERING AF VEJLEDERE I FRILUFTSLIV

Professionalisering af vejledere i friluftsliv fordrer refleksioner over praksis, over den måde vejledningen foregår på, de præmisser den foregår på, de resultater den frembringer osv. Men også mange af "livets store spørgsmål" kan og bør der reflekteres over. Her skal jeg kun angive eksempler på problemer der kalder på forskningsindsats:

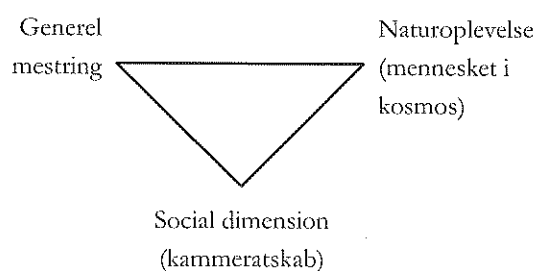
- Friluftslivets relationer til idræt i øvrigt. Hvorfor er det lige, at friluftsliv i folkeskolen er indskrevet i idrætsfagets målformuleringer – er det ikke et fag i sig selv, eller et tværfag, eller...?
- Danskernes friluftsliv eller friluftsliv i Danmark? Skal fokus være på det friluftsliv danskerne lever, hvor end i verden det så måtte være, eller skal fokus være på det friluftsliv, der leves inden for landets geografiske grænser?
- Friluftsliv som pædagogik, pædagogikken i friluftslivet. Friluftsliv bruges, ofte med gode resultater, af sociale institutioner og i socialt arbejde. Det er friluftsliv som pædagogik. Noget andet er den pædagogik, der arbejdes med i friluftsliv, når det er friluftsliv, der er i fokus og ikke det sociale arbejde.
- Skildpaddejagt. Jf. Jonas og Axel i Jan Kjærstads roman "Forføreren" kan man gå på skildpaddejagt i egne og andres grundholdninger: Når al fakta skrælles af, hvilken tro – skildpadder – bygger vi så vores vejledning i friluftsliv på?
- Hvordan skal vi legitimere friluftslivet i institutionerne. Hvis vi ikke kan legitimere friluftslivet,

hvis ikke vi har et mål med det, bør det måske slet ikke være der!

- Hvordan skal friluftslivet indgå i skolens udbud af fagligheder? Hvad er friluftslivets faglighed – har det overhovedet sin berettigelse i skolen?
- Hvordan virker friluftslivet dannende? Kan dannelseseoretiske begreber som selvbestemmelse, medbestemmelse og solidaritet aktualiseres i friluftsliv – og evt. hvordan?
- Friluftsliv og handlekompentence. Kan de handlekompentencer og sociale kompetencer man opnår i friluftsliv overføres til andre af livets situationer – eller er de blot enkeltstående og isolerede kompetencer?
- Hvad er oplevelse og hvordan fastholdes den som en erfaring? Hvordan kommer vi i praksissituationer fra den specielle oplevelse til den generelle erfaring?
- Friluftsliv og ontologi. Hvordan opfatter vi naturen – som vort hjem, som en ressource til udnyttelse, som levende eller som en død materie? Naturens idéhistorie – i Danmark, i den vestlige kultursfære og i verden generelt.
- Friluftsliv og epistemologi. Friluftsliv og genlæsningen af Aristoteles' kundskabstyper: episteme, techne og phronesis – er der inspiration at finde her?
- Friluftsliv og axiologi. Hvad er værdi og hvordan realiserer vi værdier i friluftslivet. Hvad er et godt samfund – og et godt menneske?
- Friluftsliv og filosofisk antropologi. Hvad er det at være et menneske?
- Friluftsliv i det senmoderne. Kan hypotesen om friluftslivets forandring senmodernitetens udvikling af- eller bekræftes:

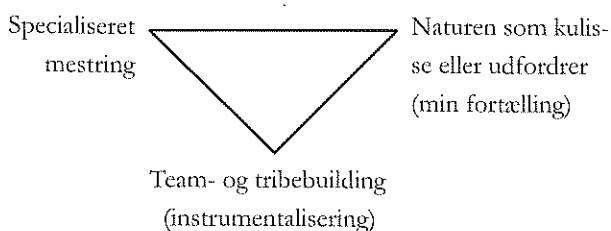
Det moderne

Det traditionelle friluftsliv – det der hørte moderniteten, industrisamfundet og nationalstaten til – opstillede dette indhold i de tre dannelsesmæssige aspekter:

Det senmoderne

Med senmodernitetens opkomst har de dannelsesmæssige aspekter ved friluftslivet undergået en forandring:

- Tyske Thomas Ziehe taler om "veldocerede fremmedheder" som alternativ til den udbredte desillusionering og skoletræthed blandt senmodernitetens børn og unge. Kan friluftsliv være en sådan veldoceret fremmedhed?
- Karl Poppers matrix: Senmoderniteten har skabt to bevægelser: fra det kollektivt-altruistiske mod dels det kollektivt-egoistiske og dels mod det individuelt-egoistiske, fra den socialdemokratiske velfærdsstat til henholdsvis Dansk Folkepartis lukken sig om danskheden og Venstres superliberalisme. Det efterlader et felt uberørt – det individuelt-altruistiske, med det ansvarlige individ, ansvarlig for sig selv,

medmennesker og natur. Er det friluftslivets felt i denne matrix?

	Individ	Kollektiv
Egoisme		
Altruisme	Friluftsliv?	

Hvem skal betale: Friluftsrådets Tips- og Lotto-kategori for forskning og formidling bør søges aktivt af vejledere i friluftsliv.

Organisation: Der mangler en samlende organisation for de institutionsløse. Forslag: DFNF nedsætter et forskningsudvalg, der anerkender og støtter individuelle, institutionsløse forskningsprojekter, og hjælper med at skrive ansøgninger og får publiceret resultaterne, enten i bladet eller via en hjemmeside.

Gennem certificering skabes gode håndværkere, gennem refleksion professionaliseres håndværkerne. Til glæde og gavn for vejlederstanden – og for friluftslivet.

Foto: Martin Machado

UDDANNELSESSYSTEM OG CERTIFICERING I STORBRITANNIEN

af Peter John Chapman,
www.mountain-environment.com

KLATRING - BJERGVANDRING - BJERGBESTIGNING

INTRODUKTION

I England, i 1880'erne, begyndte personer at klatre for sjov, og klatresporten er vokset markant siden. Allerede i 1946 certificerede BMC (British Mountaineering Council) de første guider – behovet var der allerede den gang. I begyndelse af 1960'erne blev MLTB (Mountain Leader Training Board) dannet, og et system for uddannelse af ledere og instruktører i klatring, bjergvandring og bjergbestigning, ud over guideuddannelsen, blev oprettet. Systemet er blevet udviklet og tilpasset den udvikling, der er sket i klatreverdenen gennem de sidste 40 år.

Det britiske uddannelsessystem er respekteret; og instruktører og guider fra Storbritannien, sammen med guider fra andre bjergrige lande, sætter standarden for fremtidens instruktører og guider verden over.

Denne artikel giver et overblik over uddannelsessystemet i Storbritannien. Mere information kan hentes fra organisationerne (se nyttige links).

SYSTEMET OG ORGANISATION(ERNE)

Loven i Storbritannien siger, at alle personer, der fungerer som ledere, skal sørge for standard

'Duty of Care' for personer under deres ledelse, eller i deres varetægt. Det vil sige, at lederen har et ansvar over for disse personer. Uden den rigtige 'Duty of Care' vil lederen være udsat og, hvis ulykken er ude, risikere at blive dømt ansvarlig. For at yde den rigtige 'Duty of Care' er der enighed om, at lederen skal være i besiddelse af den rigtige og godkendte uddannelse. Inden for klatring, bjergvandring og bjergbestigning er der et system som alle anerkender. Systemet er administreret af følgende organisationer:

Mountain Leader Training UK (MLTUK):

Tidligere kaldet MLTB er den organisation, der er ansvarlig for administration og vedligeholdelse af uddannelserne samt godkendelse af undervisningsudbydere og kursussteder. Siden oprettelsen har MLTUK arbejdet med over 70.000 klatrere, bjergvandrere og bjergbestigere. MLTUK fører et registreringsnummersystem og en database over alle aspiranter og uddannede instruktører inden for uddannelsessystemet. Derudover udsteder MLTUK logbøger og skriver kursusmateriale/håndbøger m.m.. MLTUK har underafdelinger i England (MLTE), Skotland (MLTS), Wales (MLTW) og Irland (MLTI), disse administrerer nogle af uddannelserne i deres respektive lande. MLTUK arbejder tæt sammen med

BMC, BMG og UIAA (Union Internationale des Associations d'Alpinisme).

Association of British Mountain Guides (BMG):

BMG blev dannet i 1975 og administrerer uddannelsen til International Bjergguide i Storbritannien. UIAGM/IFMGA guideuddannelsen er den højeste uddannelse i verden for guidning af klippe- og isklating, bjergbestigning, off-piste ski og ski-touring aktiviteter. I år 2000 var der over 140 medlemmer af BMG. Mange britiske guider arbejder som undervisere i uddannelsessystemet under MLTUK. BMG deler hovedkontor med MLTUK. Uddannelsen til guide findes også i bl.a. Frankrig, Schweiz, Norge og USA.

Association of Mountaineering Instructors (AMI):

AMI blev dannet i 1990 og er den nationale organisation som repræsenterer MIA/MIC uddannede instruktører (se oversigt over uddannelserne). AMI har over 850 medlemmer. MIC er den højeste nationale uddannelse og MIA/MIC uddannede instruktører kan undervise på uddannelsen til WGL, ML og SPA, derudover kan MIC instruktører undervise på ML(W). MIA/MIC uddannede instruktører har fordel af en kortere guideuddannelse.

AMI deler hovedkontor med MLTUK og BMG.

British Association of European Mountain Leaders (BAEML):

BAEML blev dannet i 1992 efter CAEM (La Commission Europeene des Accompagnateurs en Montagne) oprettede en fælles standard for uddannelsen til European Mountain Leader eller Accompagnateur en Montagne. BAEML er en national organisation, som repræsenterer britisk uddannede EML'ere. EML uddannede ledere har, ligesom guider, et mærke (Carnet). BAEML deler hovedkontor med MLTUK og BMG.

British Mountaineering Council (BMC):

BMC har repræsenteret klatresporten i Storbritannien på nationalt og internationalt plan siden begyndelse af 1900-tallet. BMC er det nationale forbund, der repræsenterer alle aspekter af klatresporten i Storbritannien. BMC har over 60.000 medlemmer og arbejder bl.a. med adgangsforhold til klipper og naturen, sikkerhed og udstyr. Derudover støtter BMC ekspeditioner, og medlemmer har fordelen af forsikring, medlemsblad og hytterabat m.m. BMC arbejder tæt sammen med MLTUK, BMG og UIAA.

Adventure Activities

Licensing Authority (AALA):

Udover de nævnte organisationer findes der AALA. AALA er en myndighed og selvstændig vagthund i Storbritannien for eventyr- og oplevelsesaktiviteter for personer under 18 år. AALA er støttet af Undervisningsministeriet og Sundheds- og Sikkerhedskommission (HSC – Health and Safety Commission). I begyndelse af 1990'erne

var arbejdet i gang med at oprette AALA. Dette arbejde blev fremrykket grundet en tragedie i marts 1993, hvor 4 teenagere omkom i en havkajak-ulykke. I midten af 1990'erne gennemgik AALA alle udbydere af eventyr- og oplevelsesaktiviteter for personer under 18 år. Aktiviteterne som AALA overvåger inkluderer bl.a. klatring, bjergvandring, bjergbestigning, vandsport og 'caving'. Udbyderne som levede op til standarder beskrevet af AALA, f.eks. brug af uddannede instruktører, blev godkendt og 'blåstemplet' af staten. Siden 1996 har det været et lovkrav, at alle kommercielle udbydere af eventyr- og oplevelsesaktiviteter for personer under 18 år, hvis forældre ikke er til stede ved gennemførelse af aktiviteterne, er godkendt af AALA. I år 2000 var der i alt 911 godkendte udbydere.

OVERSIGT OVER UDDANNELSERNE

Tabellen nedenunder viser en

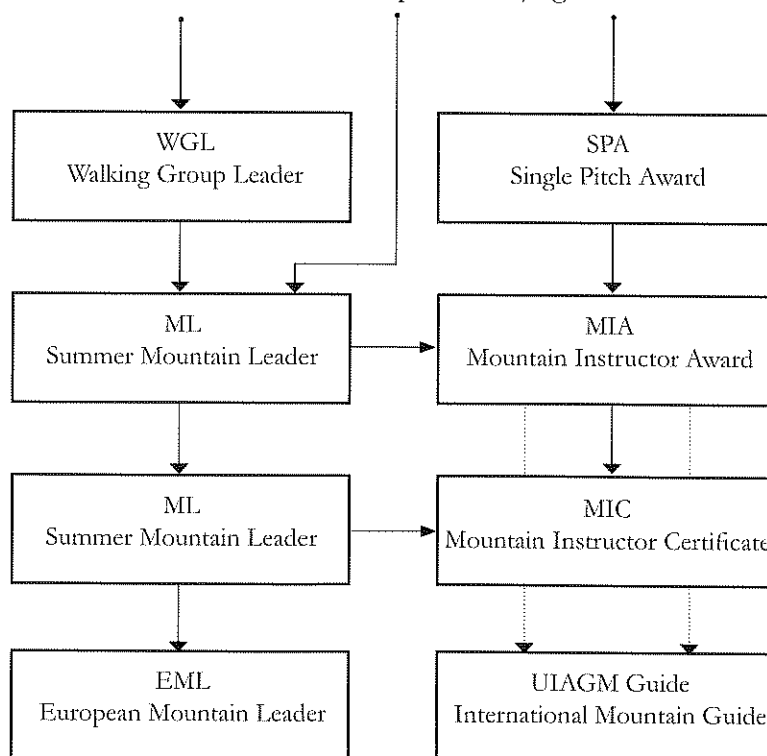
oversigt over uddannelserne indenfor klatring, bjergvandring og bjergbestigning. Hver enkelt kasse repræsenterer en komplet uddannelse, og uddannelserne bygger på hinanden, som pilene viser. F.eks.: for at begynde på ML(W) skal man have gennemført ML uddannelsen. Alle uddannelserne, undtagen guideuddannelsen, falder under ML-TUK.

WGL - Walking Group Leader:

For personer som vil lede grupper i bakket terræn såsom Dartmoor (et stort hedeområde), hvor man kan komme langt væk fra beboelse og kommunikationsmuligheder. Uddannelsen er relativ ny og omfatter bl.a. navigation (arealer som Dartmoor kan være meget vanskelige at navigere i under dårlig sigtbarhed pga. ensartet terræn), vejr og 'campcraft'.

ML - Summer Mountain Leader:

For personer, som vil lede grupper i alle bjergene i Storbritanni-

en under sommerforhold, dvs. at der ikke er tale om vintervej (med is og sne på jorden). Uddannelsen er omfattende og inkluderer bl.a. navigation, planlægning og gennemførelse af ekspeditioner i bjergene, redningsaktioner, miljø, dyre- og planteliv, sikring af personer med reb, vejret i bjergene og beklædnings- og udstyrskendskab.

ML(W) –

Winter Mountain Leader:

For personer, som vil lede grupper i bjergene i Storbritannien om vinteren. Hele uddannelsesforløbet skal gennemføres i Skotland. Prøven til ML(W) er blandt de sværeste og mest krævende prøver i uddannelsessystemet og omfatter en meget høj standard inden for navigation, grundigt kendskab til vintervejret, lavineteori, lavineforudsigelse og redningsteknikker, ekspeditioner om vinteren,

vintersygdomme såsom lungebetændelse og forfrysninger, brug af reb og sikringer i sne, undervisning i brug af isøkser og steigeisen m.m..

EML –

European Mountain Leader:

For personer, der vil lede grupper i bjergene i Europa. Uddannelsen bygger på Mountain Leader uddannelserne og omfatter yderligere kendskab til udlandskort, brug af højdemåler, højdesyge og akklimatisering, brug af bjerghytte, færdsel på stiger og stejle passager i bjergene, færdsel med snesko m.m..

Uddannelsen omfatter ikke alpinklatring eller færdsel på ski. Prøven til EML foregår i Alperne.

SPA – Single Pitch Award:

En uddannelse for ledere og instruktører af grupper i klippeklatring på enkelt rebblæng-

deklippe og på klatrevægge. Uddannelsen omfatter også rappelling, sikkerhedsmæssige aspekter, når man arbejder med grupper, udstyr, færdsel på og omkring klipper, ruteudvælgelse, guidebogforståelse, etik, redning m.m..

MLA –

Mountain Instructor Award:

En uddannelse for instruktion af alle aspekter af klatring, bjergvandring og bjergbestigningsaktiviteter under sommerforhold. Uddannelsen er meget omfattende og inkluderer bl.a. klatring på flere rebblængder og 'scrambling'. Uddannelsen gør instruktøren i stand til at arbejde som underviser på uddannelsen til WGL, ML og SPA.

MIC –

Mountain Instructor Certificate:

Den højeste nationale uddannelse, som bygger videre på

MIA og ML(W) uddannelserne. MIC instruktører er uddannede i alle aspekter af klatring, bjergvandring og bjergbestigningsaktiviteter under både sommer- og vinterforhold. Uddannelsen inkluderer bl.a. vinter-, is- og mixed-klatring (en skotsk specialitet). Uddannelsen gør instruktøren i stand til at arbejde som underviser på uddannelsen til ML(W) udover de andre uddannelser.

ULAGM

International Mountain Guide:

Den højeste internationale uddannelse inden for klatring, bjergbestigning og ski. UIAGM/IFMGA guider kan lede og instruere i alle aspekter af klatring, bjergvandring og bjergbestigning, off-piste ski og ski-touring. Uddannelsen er meget krævende og forhåndskravene er høje. Uddannelsen er kun til dem, der har et talent for klatring, bjergbestigning og ski og som klatrer på fuldtidsbasis.

Meget erfarne MIA og MIC uddannede instruktører, samt guider, arbejder som undervisere på MIA og MIC uddannelserne. MIA og MIC uddannelserne tilbydes kun få steder, f.eks. ved

Plas Y Brenin i Wales og Glenmore Lodge i Skotland.

UDDANNELSE – TRIN FOR TRIN

Denne sektion beskriver trinene igennem en uddannelse. Trinene er de samme for hver uddannelse, og hver gang man begynder på en ny uddannelse, skal man begynde forfra på listen nedenunder.

Opbygge erfaring på egen hånd samt forhåndskrav til registrering, såsom minimumserfaring og alder.

Registrere sig ved MLTUK (eller BMG for guideuddannelsen). For WGL, ML og SPA uddannelserne kan man registrere sig ved MLTUKs underafdelinger. For ML(W) skal man registrere sig ved MLTS. Registrering koster ca. 350 kr.

Få udleveret et registreringsnummer, logbog og håndbog til uddannelsen (kandidater beholder det samme registreringsnummer gennem alle uddannelserne).

Deltage i et træningskursus ved en godkendt udbyder. Træningskurser varer mellem tre og ni

dage og koster mellem 1.500 og 10.000 kr.

Opbygge mere erfaring og forhåndskrav til eksamen/prøven (der skal ofte være mindst ét år mellem træning og eksamen/prøven).

Være i besiddelse af den krævede førstehjælpsuddannelse.

Deltage i en eksamen/prøve ved en godkendt udbyder. Prøver varer mellem tre og seks dage og koster mellem 1.500 og 6.000 kr.

Forsætte med at arbejde inden for uddannelsesregi.

Vedligeholde uddannelsen og førstehjælpsuddannelsen ved deltagelse i opdateringskurser.

Videreuddannelse.

SYSTEMETS HOVEDPUNKTER

- National enighed omkring uddannelsesstruktur.
- Nationalt råd som definerer og vedligeholder uddannelserne/strukturen.
- Godkendelsessystem for udbydere af uddannelserne.
- National vagthund/myndighed som overvåger branchen (når det gælder personer under 18 år).
- Registreringsnummer- og logbogssystem, samt en database for registrering af aspiranter og instruktører/ledere.
- Forbindelse til den øvrige klatreverden (f.eks. UIAA).

Foto: Martin Machado

NYTTIGE LINKS	MLTUK	www.mltuk.org
	BMG	www.bmg.org.uk
	AMI	www.ami.org.uk
	BAEML	www.baeml.org
	BMC	www.bmc.org.uk
	AALA	www.aala.org
	UIAA	www.uiaa.ch
	Plas Y Brenin	www.pyb.co.uk
	Glenmore Lodge	www.glenmorelodge.org.uk

FLYGTNINGE / INDVANDRERE OG FRILUFTSLIV

af Lone Nielsen

På skovtur i regnvej i ført damefrakke og små sko. Sådan oplevede jeg mange piger med flygtninge / indvandrerbaggrund på min tidligere arbejdsplads (en skole i det vestlige Århus). Med baggrund i mine oplevelser skrev jeg sidste år en opgave om emnet på det etårige studium i friluftsliv på Københavns Universitet.

Jeg var ikke alene med disse erfaringer. Henrik Hansen, naturvejleder i Århus, har tidligere skrevet en artikel om lignende oplevelser. Han skriver bl.a., at nydanskere kan være decideret bange for at komme i naturen, og at han tit møder en udbredt skepsis blandt disse børn. De kan ikke se nogen mening i at vandre rundt i naturen: "Det er lavstatus og dybt uinteressant, lad os holde os fra det! Kan vi ikke bare komme tilbage til asfalten og ind i varmen i en fart?" Henrik Hansen har også oplevet, at en somalisk elev nægtede at tænde bål for at lave snobrød - fordi kun fattige mennesker laver bål, og han var af fin familie.¹

Det er mit indtryk, at personer med anden etnisk baggrund end dansk ikke bruger naturen i så høj grad som "indfødte" danskere. Eller måske bruger de den på en anden måde? Mange har sikkert set den store gruppe af flygtninge/indvandrere på grønne områder

en lun sommeraften. Det er mest familier med børn, der nyder "campinglivet" med éngangsgrill, vandpiber og høj musik i ghetto-blasteren - et virkeligt leben.

Der findes ingen begrundelse i islam for, at muslimer skulle være mere fremmedgjorte over for naturen end kristne - snarere tværtimod.²

For at forstå, hvorfor der kan opstå en kulturkløft mellem flygtninge/indvandrere og danskere syn på naturen, må man se på hvilken udvikling vores forhold til naturen har gennemgået.

Friluftsliv skal ses som et kulturelt fænomen og naturbegreber er kulturelle, samfundsskabte og historisk foranderlige. De flygtninge/indvandrere, der kommer her til landet, er ikke en del af denne kulturelle historie. At de fleste børn i Danmark har en cykel og en kælk, er noget, der ligger dybt i vores kulturhistorie. Selv om man ikke kan påstå, at rigtig mange danskere er "friluftsmennesker", så findes der ikke mange forældre, der ikke lader deres børn sove udenfor i barnevognen, eller bliver glade, når pædagogerne har været udenfor med børnene i børnehaven - for natur og frisk luft er sundt og godt for børnene!

For det moderne menneske i vesten har naturen højstatus. Vi søger tilbage til naturen, til "oprindeligheden" for at koble af og blive sunde og friske. Men sådan er det ikke nødvendigvis for de personer, som er kom-

met hertil. Mange andre steder på kloden er naturen og landet en nyttestørrelse, der leverer resurser. Så naturen forbindes ofte med det at arbejde, og når man skal holde fri, er man derhjemme eller i byen. Hvis man hver dag har gået på markerne, inden man kom til Danmark, er naturen ikke nogen afgrænset positiv størrelse, man søger imod ved særlige lejligheder.³

Inden for foreninger og højskoler er der blevet gjort nogle erfaringer med friluftsliv og flygtninge/indvandrere. Både Køng idrætshøjskole og Gymnastik og Idrætshøjskolen ved Viborg har flygtninge/indvandrere, der har valgt friluftslinien. Ifølge Peter Bendix Pedersen på Køng er *ukendskab* den vigtigste årsag til, at flygtninge/indvandrere ikke vælger friluftsliv. Når først de er kommet til højskolen, tiltrukket af kendte ting, er det så højskolens opgave at introducere dem til nye ting.

På Viborg fortæller Aase Collin, at de har et samarbejde med sprogskolen, DGI og Viborg kommune om et integrationsprojekt. Her har nogle af eleverne også valgt friluftsliv, selv om det er helt nyt og også grænseoverskridende for nogle af pigerne, f.eks. har mange ikke prøvet at cykle før.

DDS har startet en muslimsk spejdergruppe på Nørrebro. Ifølge Keld Andreasen skiller denne gruppe sig ikke ud fra andre spejdergrupper m.h.t.

FRILUFTSNET NORDVEST - EN STATUS

Af Steffen Holberg

Jeg har flere gange tidligere skrevet her i bladet om Projekt Friluftsnat Nordvest. Projektet går i al sin enkelhed ud på at skabe et sammenhængende netværk af overnatningspladser med sheltere for storgrupper. Der er 3-4 sheltere på hver plads. Pladserne er placeret i vandreaftand på 10 - 15 km. Vi arbejder hårdt på at lave en meget brugervenlig hjemmeside til projektet samt en central booking af pladserne, men dette er endnu ikke på plads. Indtil da kan man følge projektet på Godthåb Mølles hjemmeside: www.heltude.dk.

FØLGENDE PLADSER ER ALLEREDE I BRUG:

Reersø Camping: Fire sheltere på en mark uden for campingpladsen.

Tissø: Tre sheltere ved Fugledegård, hvor Danmarks største vikingehal er udgravet og markeret.

Saltoftevænge: Tre sheltere i en lille granskov på produktions-skolen.

Skarresø Camping: Tre sheltere ved Skarresø uden for campingpladsen i Jyderup.

Vesterlyng Camping: Tre sheltere på en mark uden for campingpladsen ved Nekseløbugten.

Vallekilde-Hørve: Tre sheltere på friskolens areal.

Ægholm Plantage: Tre sheltere langt inde i plantagen, der ligger midt på den gamle Lammefjord.

Høve Strand: Tre sheltere på

DGI's grund kun 400 meter fra vandet.

Højby Sø: Fire sheltere på spejdergrunden ved Højby Sø.

Anneberg: Fire sheltere på Ods-herreds Naturskole.

Odden Havn: Tre sheltere på teltpladsen lige ved den lille havn på nordkysten af Odden.

Der er forskellige priser på brug af shelterne alt efter de faciliteter, der er til rådighed.

Mindsteprisen er 15 kr. Pladserne på Anneberg og Fugledegård er gjort særligt tilgængelige for fysisk handicappede. I løbet af de kommende måneder vil selve netværket blive etableret via hjemmesiden.

Foto: Steffen Holberg

NAVE NORTRAIL - NORDSØEN RUNDT

Af Steffen Holberg

Der arbejdes for tiden på at lave en beskrevet vandrerute Nordsøen rundt. Projektet sker under EU- programmet Interreg IIIb, der er et internationalt regionalt program. Ruten starter i Skotland og følger den engelske østkyst sydover til Holland, Friesland, Nordtyskland og op langs den jyske vestkyst og videre rundt til Ebeltoft. Herfra sejles der over til Odden og ruten følger så "Friluftsnat Nord-

vest" ned gennem Sjælland ad de allerede etablerede stisystemer til Sjællands sydspids. Her bliver der en afstikker til Møn og den danske del af ruten ender på Stevns, hvor der er togforbindelse via Øresundsbron til Skåne. Her fortsætter ruten så mod nord ad Skåneleden og videre op langs den svenske vestkyst til Sydnorge, hvor ruten gennem Sørlandet ender i Bergen. Her går turen så videre over Nordsøen til Orkneyøerne og videre til Skotland.

Der bliver næppe mange, der kommer til at vandre eller cykle hele ruten, men idéen er spændende og et godt eksempel på lokalt regionalt samarbejde.

Da jeg var barn var en af forskellene mellem Jylland og Amager, at man kunne gå til Kina fra Jylland. Ruten vil være færdigbeskrevet i løbet af et par år. Der arbejdes også på at lave en lignende rute Østersøen rundt.

FORNELD

Af Steffen Holberg

"FORNELD" - ET NORDISK-BALTISK SAMLINGSPUNKT

I vinter havde jeg besøg af nogle finske gæster. De kom fra den sydfinske skærgård og fortalte om nogle af de initiativer, der skulle puste nyt liv i den gamle skærgårdskultur.

Et af initiativerne hedder "Forneld" (den gamle ild - baunen). Ideen var, at alle i skærgården skulle have en fælles oplevelse på samme tid og med samme mål.

Den sidste lørdag i august kl. 21.30 tændes der bål langs kysten. Tankerne går til sommeren, der nu er forbi og høsten, der venter. En lille stund til eftertanke. Ideen var god fordi

den var så enkel og hurtigt har den bredt sig til nabolandene omkring Østersøen.

Lad os også være med fremover, så tænd en "Forneld" på samme

tid. Der er mere end nogensinde brug for nordisk samhørighed!

Foto: Martin Machado

FRILUFTSBOGKLUBBEN

Af Carsten Damsgaard

Denne gang har vi valgt at rydde lidt op i boglisten, hvorfor enkelte af bøgerne er taget af listen. I stedet for kan vi tilbyde to nye spændende bøger til sommerlæsning. Den svenske "overlevelsesekspert" Lars Fält har skrevet en god allround friluftsbog mens Dennis Lisberg har udgivet en helt ny snorkelguide på dansk!

De sidste tre eksemplarer af bogen "Creative outdoor work with young people" sælges nu på tilbud til halv pris!

DYR OG PLANTER VED VORES KYSTER

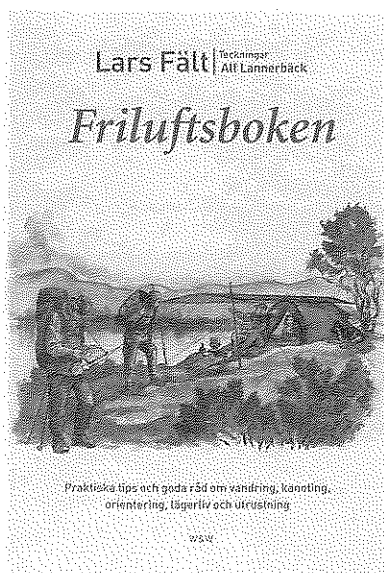
Dennis Lisberg

Forlaget BIOS har udgivet et meget illustrativt hæfte med undertitlen: en snorkelguide til livet på lavt vand. Hæftet er ment som en indføring til livet i havet set gennem en dykkermaske og er således ikke en egentlig "lærebog" i snorkeldykning! Indledningsvis er der korte afsnit

omhandlende snorkeludstyr, havet omkring Danmark og gode steder at snorkle. Derefter følger der afsnit omkring de typiske danske bundtyper og helt almindelige, men ofte ukendte, dyr og planter, der findes i de kystnære farvande.

I forbindelse med, at vi på skolen ror havkajak med efterskoleelever har vi med succes inddraget snorkeldykning som "venteaktivitet" mens en gruppe elever arbejder med rotekning, selvredning etc. I den sammenhæng ser jeg hæftet som en god mulighed for at inddrage biologien i friluftslivet! Det er en letlæst og flot lille "håndbog" og bestemmelsesnøgle som eleverne kan få stort udbytte af.

Hæftet er på 32 sider i paperback-kvalitet og med over 140 flotte og illustrative undervandsfotos. 69 kr.

FRILUFTSBOKEN

Lars Fält

Lars Fält, der er tidligere chef for det svenske forsvars over-

levelsesskole har skrevet en del bøger omhandlende friluftsliv, udeliv og overlevelsesteknik. Friluftsboken er hans seneste udgivelse. Indfaldsvinklen til bogen er, at friluftsliv defineres som "ett enkelt liv på färd ute i naturen, där färden är föruttsättningen för upptäckter och intellektuell stimulans i en naturlig miljö. Vistelsen ska vare naturnära och så ursprunglig som möjligt". Bogen, der er en slags grundbog i friluftsliv, indleder med kapitler om "Allemansrätten" og menneskets forudsætninger for at færdes i det fri. Derefter kommer der kapitler omhandlende traditionelle aspekter som påklædning, overnatning, madlavning, orientering, kanopadling, lejrliv og hygiejne. Det specielle i bogen er hans fokusering på overlevelsesaspektet. Dette betyder at man f.eks. lærer at bedømme vandkvaliteten i bækken, rense forurennet vand, anvende mos som trykforbinding og finde vej ved hjælp af sol og stjerner! Alt i alt er der tale om en illustrativ og spændende bog, der kan bruges til inspiration til friluftslivet.

Bogen er på 192 sider i hardback-kvalitet og med mange flotte farveillustrationer. 205 kr.

BOGLISTEN

Best. nr.	Titel/forfatter	Sprog	Omtale	Pris
BU-01	„Udendørs pædagogik”, Dahlgren og Szecepanski	Dansk	51/02	170,00
TI-02	„Sug i magen og livskvalitet”, Gunnar Breivik	Norsk	52/02	240,00
DR-10	„Mad over bål”, Ida List Larsen	Dansk	56/03	175,00
DB-30	„De 100 bedste Trangia opskrifter”, Johansen og Stummann	Dansk	42/00	69,00
FA-35	„Grønlandskajakken”, Smedemark og Henriksen	Dansk	48/01	150,00
NO-45	„Friluftslivet i vinterfjellet”, Mats D. Melbye	Norsk	56/03	250,00
NO-46	„Friluftsliv - grunnbok”, Bischoff og Mytting	Norsk	41/00	250,00
BL-50	„Complete book of seakayaking”, Derek Hutchinson	Engelsk	30/96	205,00
NK-55	„Sløjda i træ”, Jögge Sundqvist	Svensk	57/04	195,00
CO-71	„The kayak Roll” (video), Kent Ford	USA	54/03	195,00
CO-73	„Basic canoeing, Jon Rounds	USA	57/04	195,00
BC-78	„Canoe and Kayak Handbook”, Franco Ferrero	Engelsk	52/02	195,00
BC-79	„Creative outdoor work...”, Allan Smith (<i>kun tre eksemplarer</i>)	Engelsk	53/03	75,00
WW-80	„Långfärdsjakaj”, Karin Mentzing	Svensk	42/00	205,00
NB-90	„Træklatring i de danske skove”, Skytte, Boysen og Schunck	Dansk	55/03	150,00
SC-95	„Ildens magi”, Thorben Lundø	Dansk	55/03	185,00
BS-60	„Dyr og planter ved vores kyster”, Dennis Lisberg	Dansk	58/04	69,00
WW-85	„Friluftsboken”, Lars Fält	Svensk	58/04	205,00

Alle priser er inkl. dansk moms og gældende pr. 1. juni 2004.

Dertil kommer ekspedition/forsendelse på 50 kr. uanset antal bøger.

Forbehold for evt. udsolgte bøger samt prisstigninger, der skyldes kursændringer.

Da vi kun har nogle enkelte af bøgerne på lager, må der ofte påregnes en leveringstid på min. 1 måned efter bestilling.

Bestil evt. via hjemmesiden: www.danskefriluftsliv.dk.

Friluftsbogklubben – bestillingskupon

Jeg bestiller hermed følgende bøger:

best.nr.	antal	best.nr.	antal	best.nr.	antal
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____

Medlemsnummer (står på bagsiden på bladet!): _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Telefonnr.: _____

Bestillingskuponen adresseres til: Friluftsbogklubben, att. Carsten Damsgaard, Varnæsvej 750, Bovrup, 6200 Aabenraa

Afsender:
Jesper Lind Nielsen
Balvej 16
5762 V. Skerninge

91342 ARC 602 000
MARTIN JOHNSEN
NORDRE RINGGADE 110, ST.TV
8200 ARHUS N 8200 o 24/ 8 1

BESØG VORES NYE WEBSITE PÅ WWW.FRILUFTSLAGERET.DK

FRILUFTSLAGERET GIVR DIG RÅD

For os er friluftslivet en livsstil. Med en bred baggrundsviden inden for næsten alle former for udeaktiviteter, er vi i stand til at rådgive dig, uanset hvilken type udeliv, du dyrker.

Friluftslageret har det største udvalg af udstyr til friluftsliv. Kig forbi forretningen i Odense eller besøg vores butik på nettet på www.friluftslageret.dk og se vores store udvalg. Rekvirer katalog på 63 12 37 37 eller via hjemmesiden.

Ungdomsskolen, lærere og elever opnår 20% rabat på alle* varer i Friluftslageret.

(*Gælder ikke GPS, mod- og tilbudsvare.)

friluftslageret

LÆSSØEGADE 12 · 5000 ODENSE C. · Tel.: 63 12 37 37 · Fax: 63 12 37 36 · WWW.FRILUFTSLAGERET.DK
ÅBNINGSTIDER I BUTIKKEN: MAN-TOR 10:00-17:30 · FRE 10:00 - 19:00 · LØR 10:00-14:00 · WEBSITEN ER ALTID ÅBEN